

Aleksandra Krawczyk

Uniwersytet Warszawski

ORCID: 0000-0003-2659-2174

Miasta partnerskie Ostrołęki – współpraca wczoraj, dziś i jutro. 30. rocznica nawiązania współpracy z Meppen

Ostroleka's twin cities - cooperation yesterday, today and tomorrow. 30th anniversary of the partnership with Meppen

Wprowadzenie

Idea miast partnerskich to jedna z międzynarodowych form współpracy między miastami, której celem jest przede wszystkim wymiana informacji i doświadczeń kulturalnych, społecznych i gospodarczych. Pierwszą formalną współpracę nawiązało w latach 40. XX wieku francuskie miasto Montbéliard z niemieckim Ludwigsburgiem, choć idea miast partnerskich, w Europie zwanych również miastami bliźniaczymi, przyjacielskimi lub też zaprzyjaźnionymi, powstała dużo wcześniej¹. Pierwsze wzmianki wskazują, że już w roku 836 powstała nieformalna współpraca pomiędzy niemieckim Rottweil i szwajcarskim Brugg². Pierwszą polską miejską umowę partnerską zawarto natomiast w 1958 r. pomiędzy Kaliszem a Hautmont we Francji³.

Próbą zrzeszenia oraz zinstytucjonalizowania relacji współpracujących ze sobą miast było stworzenie w roku 1951 Rady Miast Europejskich, którą to radę w 1984 r. przekształcono w Radę Miast i Regionów Europy, a obecnie jest to Rada Gmin i Regionów Europy, czyli The Council of European Municipalities and Regions (CEMR)⁴. CEMR jest najstarszym i największym stowarzyszeniem zrzeszającym samorządy lokalne i regionalne z krajów europejskich, jest częścią Światowej Organizacji Miast i Gmin – the United Cities and Local Governments (UCLG)⁵. Obecnie do CEMR należy ok. 60 stowarzyszeń władz lokalnych i regionalnych z 41 państw, w ramach których zrzeszone są dwie organizacje z Polski - Związek Miast Polskich i Związek Powiatów Polskich⁶. Głównym celem CEMR jest promocja silnej, zjednoczonej Europy, opartej na samorządach lokalnych i regionalnych, w której decyzje są podejmowa-

¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/Miasta_partnerskie (dostęp: 25.06.2024 r.).

² Tamże.

³ <https://otwock.pl/miasta-partnerskie> (dostęp: 25.06.2024 r.).

⁴ <https://www.miasta.pl/strony/rada-gmin-i-regionow-europy-цемr> (dostęp: 25.06.2024 r.).

⁵ <https://uclg.org/> (dostęp: 25.06.2024 r.).

⁶ <https://www.miasta.pl/strony/rada-gmin-i-regionow-europy-цемr> (dostęp: 25.06.2024 r.).

ne najbliższej obywateli, w zgodzie z zasadą subsydiarności⁷. Działalność CEMR obejmuje szeroki wachlarz tematów – m.in. usługi publiczne, transport, politykę regionalną, ochronę środowiska czy równe traktowanie⁸.

Głównym celem partnerstw międzymiejskich jest współpraca obywateli oparta na wymianie ich doświadczeń, zmiierzająca ku poprawie warunków ich rozwoju⁹. Co do zasady początek współpracy jest inicjatywą oddolną, powstającą na kanwie osobistych kontaktów mieszkańców, np. grup polonijnych, szkół, organizacji kulturalnych i społecznych. Kolejnym krokiem są oficjalne, wzajemne wizyty władz miejskich oraz stosowne sformalizowanie współpracy, polegające przede wszystkim na podpisaniu obustronnie wiążących dokumentów o partnerstwie¹⁰. Inicjatywa miast partnerskich nie pozostaje bez zainteresowania Unii Europejskiej, która docenia i promuje partnerstwa corocznymi nagrodami: „Dyplom Europejski”, „Medal Europejski”, „Flaga Honorowa” i „Nagroda Europejska”, które to wyróżnienia przyznawane są gradacyjnie¹¹.

Miasto Ostrołęka również uczestniczy w rozwoju międzynarodowym, w ramach którego współpracowało lub współpracuje z miastami z Europy, Azji i Ameryki Południowej. Zgodnie z publicznie dostępnymi informacjami, miasto dotychczas nawiązywało kontakty z dwunastoma miastami: Meppen (Niemcy, 1994 r.), Alytus (Litwa, 1995 r.), Cafelandia (Brazylia, 1999 r.), Balassagyarmat (Węgry, 2000 r.), Mosty (2002 r., Białoruś), Pryluky (Ukraina, 2006 r.), Lagodekhi (Gruzja, 2009 r.), Kemer (Turcja, 2016 r.), Zaslów (Ukraina, 2019 r.), Asker (Norwegia, 2019 r.), Sokal (Ukraina, 2022 r.) oraz Warasz (Ukraina, 2024 r.). Co jednak istotne, z najbardziej aktualnych dostępnych oficjalnych danych – *Raportu o stanie miasta Ostrołęki za 2023 rok*¹², opublikowanego na stronie internetowej Urzędu Miasta Ostrołęki w czerwcu 2024 r. oraz z odpowiedzi na wniosek o dostęp do informacji publicznej z lipca 2024 r. – w 2023 r. miasto Ostrołęka utrzymywało relacje z następującymi miastami partnerskimi z zagranicy (na podstawie umów o partnerstwie): Meppen (Niemcy), Pryluky (Ukraina), Sokal (Ukraina), Zaslów (Ukraina), Alytus (Litwa), Balassagyarmat (Węgry), Mosty (Białoruś), Warasz (Ukraina)¹³. Partnerstwa te prowadzone są z różnym skutkiem, z mniejszym bądź większym zaangażowaniem oraz aktywnością. Celem ni-

⁷ https://ec.europa.eu/enrd/enrd-static/networks-and-networking/eu-organisations/eu-organisations/pl/council-of-european-municipalities-and-regions_pl.html (dostęp: 25.06.2024 r.).

⁸ <https://www.ccre.org/> (dostęp: 25.06.2024 r.).

⁹ L. S. Dąbrowski, *Idea miast partnerskich a jej znaczenie dla rozwoju współczesnych miast – perspektywa geograficzna. Przykład Leszna* [w:] *Współczesne problemy i kierunki badawcze w geografii* – t. 8, Kraków 2020.

¹⁰ Broszura informacyjna *Wspólnie dla przyszłej Europy: Tworzenie tematycznych sieci miast bliźniaczych*, przygotowana przez Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich w 2008 r. https://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc321_pl.pdf

¹¹ <https://www.swinoujscie.pl/pl/artukul/28/1158/wspolpraca-zagraniczna> (dostęp: 7.08.2024 r.).

¹² <https://bip.um.ostroleka.pl/artukul/206/15281/raport-o-stanie-miasta-ostroleki-za-2023-rok> (dostęp: 13.07.2024 r.).

niejszego artykułu jest wskazanie oraz krótka charakterystyka najważniejszych zrealizowanych do 2024 r. przez miasto Ostrołękę współprac w ramach inicjatywy miast partnerskich.

Ostrołęka – Meppen (Niemcy, 1994 r.)

Meppen było pierwszym miastem, z którym Ostrołęka nawiązała współpracę zagraniczną¹⁴. Jej inicjatorem był ówczesny burmistrz Meppen - Wilhelm Mevenkamp¹⁵. Deklaracja o współpracy, czyli pierwszy oficjalny dokument o wzajemnym partnerstwie, podpisano 15 września 1994 r., natomiast umowę o współpracy w sprawie dalszego rozwoju kontaktów gospodarczych i kulturalnych zawarto 5 lat później - 30 września 1999 r., która to umowa podniosła rangę partnerstwa¹⁶. Dokument ten podpisał ówczesny Prezydent Ostrołęki, a następnie poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej - Arkadiusz Czartoryski oraz ówczesny Burmistrz Meppen – Heinz Jansen i ówczesny Dyrektor Miasta – Franz Quatmann¹⁷. Jako oficjalne podmioty współpracujące wskazano Miasto Ostrołękę i Komitet Partnerski Miasta Meppen¹⁸.

Zakres przedmiotowy współpracy określono w następujący sposób: 1. szeroka wymiana doświadczeń w zakresie funkcjonowania administracji samorządowej oraz jej jednostek organizacyjnych, oświaty, kultury, spraw socjalnych i osób niepełnosprawnych, ochrony środowiska, organizacji pozarządowych; 2. organizowanie imprez promocyjnych z udziałem przedstawicieli miasta Meppen, celem prezentacji i wymiany ofert gospodarczych; 3. inicjowanie wspólnych imprez kulturalnych i sportowych szczególnie z udziałem młodzieży, wymiana chórów młodzieżowych; 4. wymiana grup młodzieżowych w zakresie praktyk zawodowych; 5. nawiązywanie i kontynuowanie wzajemnych kontaktów między mieszkańcami obu miast; 6. wzajemna wymiana doświadczeń w zakresie realizacji zadań z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska¹⁹.

Meppen leży w północno-zachodnich Niemczech w kraju związkowym Dolna Saksonia, w Okręgu Emsland, w pobliżu granicy z Holandią, niedaleko wybrzeża Morza Północnego²⁰. Liczy około 35 tys. mieszkańców. To miasto powiatowe i jednocześnie gmina samodzielna (niem. Einheitsgemeinde), a także siedziba powiatu Emsland. Dominuje tu przemysł elektromaszynowy, drzewny, naftowy i tworzyw sztucznych. Ze względu na swoje położenie i infrastrukturę drogową, Meppen jest ważnym cen-

¹⁴ https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie/a/25-lecie_partnerstwa_meppen_i_ostroleki (dostęp: 25.06.2024 r.).

¹⁵ <https://www.ostroleka.pl/um/bip/index.php?id=miastapartnerskie.meppen> (dostęp: 25.06.2024 r.).

¹⁶ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 25.06.2024 r.).

¹⁷ <https://www.meppen.de/portal/seiten/begegnungen-in-meppen-900000198-24701.html> (dostęp: 25.06.2024 r.).

¹⁸ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 25.06.2024 r.).

¹⁹ Tamże.

²⁰ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Meppen> (dostęp: 25.06.2024 r.).

trum logistycznym, gdzie znajduje się także port w Haren²¹. Ponadto miasto i jego okolice są atrakcyjnym miejscem turystycznym przede wszystkim z uwagi na rozbudowaną sieć ścieżek rowerowych, pochylnię Hilter Schleuse, czy jezioro Speicherbecken Geeste²² (Nordseite mit Strandabschnitt).

Współpraca Ostrołęki z Meppen to najstarsza i zdecydowanie najbardziej trwała i konsekwentnie realizowana inicjatywa. W roku 2024 r. przypada okrągła rocznica tej współpracy – 30 lat. W ciągu tych trzech dekad przedstawiciele władz miejskich wielokrotnie odbyli wzajemne wizyty oraz spotkania²³. W Meppen w 2019 r. otwarto kładkę pieszo-rowerową nad rzeką Ems, której w celu uczczenia 25-lecia współpracy nadano nazwę „Ostrołęka”²⁴. W maju 2022 r. Ostrołękę odwiedzili delegaci z Meppen, którzy przyjechali do Polski w celu wyrażenia solidarności z uchodźcami z Ukrainy, która od 24 lutego 2022 r. jest ofiarą nieuzasadnionej w świetle prawa międzynarodowego publicznej inwazji ze strony Federacji Rosyjskiej²⁵. Odwiedzający Ostrołękę ówczesny Burmistrz Meppen - Helmut Knurbein – przekazał uchodźcom z Ukrainy artykuły spożywcze - ok. 1000 kg żywności, w tym m.in. płatki śniadaniowe dla dzieci, ciastka, makaron, cukier i mąkę. Spotkanie odbyło się w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Ostrołęce. W dniach 12-13 maja 2023 r. przedstawiciele miast partnerskich z Meppen (oraz Alytusa, Sokala i Pryluk) wzięli udział w uroczystościach miejskich organizowanych z okazji jubileuszu 650-lecia nadania praw miejskich Ostrołęce²⁶. Ostatnia wizyta przedstawicieli Meppen w Ostrołęce miała miejsce w styczniu i lutym 2024 r., kiedy to goście odbywali rozmowy na temat polskiego i niemieckiego systemu szkolnictwa oraz brali udział w wycieczkach regionalnych²⁷. W sierpniu 2024 r. w dwumiesięczniku *Emsblick Meppen* ukazał się artykuł pt. *Zu besuch in der polnischen Partnerstadt Ostroleka*²⁸ zawierający wzmianki o wyborach samorządowych w Ostrołęce w 2024 r., Młodzieżowej Radzie Miasta, Centrum Inicjatyw Młodzieżowych oraz Radzie Miasta Ostrołęki.

Ostrołęka – Alytus (Litwa, 1995 r.)

Alytus to szóste co do wielkości miasto Litwy, położone w regionie Dzukija nad rzeką Niemen w pobliżu granicy z Białorusią i Polską oraz siedziba obwodu olickie-

²¹ <https://www.roechling.com/de/industrial/haren> (dostęp: 25.06.2024 r.).

²² <https://www.emsland.com/urlaub/sehenswertes/details/speichersee-geeste> (dostęp: 25.06.2024 r.).

²³ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_gosci_z_meppen (dostęp: 25.06.2024 r.).

²⁴ <https://www.meppen.de/portal/seiten/brueckenprojekte-900000434-24701.html> (dostęp: 25.06.2024 r.).

²⁵ <https://to.com.pl/ostrolekameppen-delegacja-z-partnerskiego-miasta-w-niemczech-w-ostrolece-25052022-zdjecia/ar/c1-16360219> (dostęp: 25.06.2024 r.).

²⁶ Raport o stanie miasta Ostrołęki za 2023 rok, s. 12.

²⁷ https://www.ostroleka.pl/miasto/aktualnosci_miejskie/a/wizyta_gosci_z_meppen-2 (dostęp: 13.07.2024 r.).

²⁸ <https://www.yumpu.com/de/document/read/68772716/emsblick-meppen-heft-63> (dostęp: 13.07.2024 r.).

go²⁹. Miasto zamieszkiwane jest przez ok. 52 tys. osób³⁰. W lokalnej gospodarce dominują: przemysł maszynowy, tekstylny, spożywczy, drzewny oraz meblarski³¹.

Oficjalne rozpoczęcie współpracy pomiędzy Ostrołęką i Alytusem miało miejsce 17 czerwca 1995 r., kiedy to Protokół o współpracy zawarł ówczesny Przewodniczący Rady Miejskiej – Zdzisław Wołczuk i Prezydent Miasta Ostrołęki – Jędrzej Nowak³². W lipcu 2001 r. odnowiono kontakty z miastem litewskim, które zwieńczono zawarciem umowy partnerskiej³³ – Umowy w sprawie partnerstwa i dalszego rozwoju kontaktów gospodarczych i kulturalnych z dnia 20 września 2002 r. Dokument ten podpisali ówczesi: Prezydent Ostrołęki – Arkadiusz Czartoryski, Wiceprezydent Ostrołęki – Maria Sokoll oraz Mer Alytus – Vytautas Kirkliuskas i Vicemer – Rasa Kazlauskienė³⁴.

Zakresem przedmiotowym współpracy objęto: tworzenie korzystnych warunków rozwoju współpracy między miastami w zakresie gospodarki, nauki, techniki, sportu, turystyki, oświaty i przemysłu, wzajemną wymianę doświadczeń w funkcjonowaniu samorządu terytorialnego, organizację imprez promocyjnych w celu zaprezentowania towarów i usług, wzajemną wymianę młodzieży, w tym grup sportowych³⁵.

W dniach 12-13 maja 2023 r. przedstawiciele miast partnerskich z Alytusa (oraz Meppen, Sokala i Pryluk) wzięli udział w uroczystościach miejskich³⁶ organizowanych z okazji jubileuszu 650-lecia nadania praw miejskich Ostrołęce³⁷. Delegacja przedstawicieli miasta Ostrołęki uczestniczyła w obchodach 443. rocznicy nadania praw miejskich miastu Alytus w dniach 14-16 czerwca 2024 r. W skład delegacji wszedł Wiceprzewodniczący Rady Miasta – Stanisław Szatanek oraz Zastępca Skarbnika Miasta – Mariusz Plewko. Podczas uroczystej wizyty odbyły się spotkania z merem Alytusa – Nerijusem Cesiuliseem oraz jego zastępcami i doradcami³⁸.

Ostrołęka – Cafelandia (Brazylia, 1999 r.)

Cafelandia to brazylijskie miasto położone w stanie Sao Paulo, gdzie mieszka ok. 16 tys. osób. Pierwszym krokiem w stronę współpracy było wystosowanie listu intencyjnego³⁹ w dniu 20 lipca 1999 r. przez ówczesnego Prezydenta Miasta Ostrołęki–

²⁹ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Olita> (dostęp: 13.07.2024 r.).

³⁰ <https://alytus.lt/> (dostęp: 13.07.2024 r.).

³¹ Tamże.

³² https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie/a/alytus (dostęp: 13.07.2024 r.).

³³ Tamże.

³⁴ Tamże.

³⁵ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 13.07.2024 r.).

³⁶ <https://www.slo2.pl/aktualno%C5%9Bci/25-strona-g%C5%82%C3%B3wna/582-obchody-650-lecia-miasta-ostro%C5%82%C4%99ki.html> (dostęp: 13.07.2024 r.).

³⁷ Raport o stanie miasta Ostrołęki za 2023 rok, s. 12.

³⁸ Odpowiedź na wniosek o udostępnienie informacji publicznej z dnia 25 czerwca 2024 r. nr ORK.1431.91.2024.

³⁹ <https://www.ostroleka.pl/um/bip/index.php?id=miastapartnerskie.cafelandia> (dostęp: 13.07.2024 r.).

Arkadiusza Czartoryskiego. Oficjalne porozumienie o współpracy zawarto 7 września 2001 r. pomiędzy Związkiem Kurpiów Oddziałem Regionalnym w Ostrołęce, a Związkiem Kultury Polsko-Brazylijskiej z siedzibą w Kurytybie⁴⁰. Wskazane podmioty nawiązały dwie relacje: Miasto Ostrołęka – Miasto Cafelandia oraz Związek Kurpiów Oddział Regionalny w Ostrołęce – Związek Kultury Polsko-Brazylijskiej z siedzibą w Kurytybie⁴¹. Jako zakres przedmiotowy współpracy wskazano⁴²: propagowanie kultury polskiej wśród Polonii brazylijskiej, popieranie stworzenia warunków do korzystania ze stosownych form współpracy gospodarczej, w tym kontaktów bezpośrednich oraz podejmowania przedsięwzięć typu produkcyjnego i handlowego, gotowość wymiany doświadczeń w zakresie funkcjonowania administracji lokalnej i organów samorządowych, wewnętrznej struktury administracyjnej, rozwiązań kadrowych, organizacyjnych, zaplecza infrastruktury technicznej oraz wymiany specjalistów. Poza wskazanymi działaniami w przestrzeni publicznej nie pojawiła się informacja o kontynuacji współpracy.

Ostrołęka – Balassagyarmat (Węgry, 2000 r.)

Balassagyarmat to miasto położone w północnych Węgrzech, w komitacie Nógrád. Liczące ok. 16,5 tys. mieszkańców miasto znajduje się w dolinie rzeki Ipoly, na granicy słowackiej, ok. 90 km na północ od Budapesztu⁴³. Balassagyarmat bywa nazywane stolicą ziemi Połowców⁴⁴. W mieście rozwinął się przemysł maszynowy, metalowy, odzieżowy, skórzany oraz rzemieślniczy⁴⁵.

Współpraca Ostrołęki z Balassagyarmat rozpoczęła się formalnie 16 marca 2000 r., kiedy podpisany został list intencyjny o wzajemnej współpracy przez ówczesnego Prezydenta Ostrołęki – Arkadiusza Czartoryskiego i ówczesnego Burmistrza Balassagyarmat – Juhásza Pétera⁴⁶. Jako podmioty współpracujące wskazano Prezydenta Miasta Ostrołęki, Ambasadę Republiki Węgierskiej w Polsce oraz Burmistrza Miasta Balassagyarmat. Zakres przedmiotowy współpracy obejmuje: kultywowanie tradycyjnych obchodów święta Niepodległości Republiki Węgierskiej, prowadzenie kontaktów zmierzających do wzajemnego poznawania zwyczajów i kultury, organizowanie imprez promocyjnych z udziałem przedstawicieli miast partnerskich celem prezentacji i wymiany ofert gospodarczych, wzajemną wymianę doświadczeń w zakresie: funkcjonowania administracji samorządowej oraz jej jednostek organizacyjnych, oświaty, kultury, spraw socjalnych, ochrony środowiska oraz organizacji pozarządowych⁴⁷.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ https://archiwumbip.um.ostroleka.pl/index.php?id=miasto.polityka_zagraniczna (dostęp: 13.07.2024 r.).

⁴² Tamże.

⁴³ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Balassagyarmat> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁴⁴ <https://pl.wikivoyage.org/wiki/Balassagyarmat> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁴⁵ <https://balassagyarmat.hu/> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁴⁶ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁴⁷ Tamże.

W 2001 r. Ambasador Węgier Iwan Baba oraz delegacja samorządowa z miasta Balassagyarmat przybyli do Ostrołęki i wzięli udział w otwarciu wystawy poświęconej *Wiośnie Ludów* oraz złożyli kwiaty pod pomnikiem gen. Józefa Bema⁴⁸. W 2006 roku dniach 27-30 stycznia ówczesny prezydent Ostrołęki – Ryszard Załuska i przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Ostrołęce wzięli udział w uroczystościach Civitas Fortissima w Balassagyarmat. Zgodnie programem uroczystości delegacja uczestniczyła m.in. w spotkaniu z władzami węgierskiego miasta, wzięła udział w koncercie w szkole muzycznej Rozsavölgyi Mark oraz w uroczystościach odsłonięcia tablicy i złożenia wieńców na tablicy pamiątkowej i przy pomniku Civitas Fortissima, poświęconym bohaterom węgierskiego miasta⁴⁹. Wówczas odbyło się także uroczyste posiedzenie radnych w byłym budynku Urzędu Wojewódzkiego. Delegacje samorządowe z Balassagyarmat corocznie w maju brały udział w "Prezentacjach Gospodarczych" podczas wydarzenia "Dni Ostrołęki". Zostały opracowane również propozycje dotyczące dalszej współpracy.

9 sierpnia 2010 r. Ostrołękę odwiedziła delegacja z Balassagyarmat, która dotarła do Polski płynąc, biegnąc lub jadąc na rowerach⁵⁰. Wśród gości znalazł się także ówczesny burmistrz Balassagyarmatu – Lajos Medvác. W Ostrołęce węgierską delegację przywitała wówczas grupa ponad 20 ostrołęckich rowerzystów. Miasto Balassagyarmat wygrało konkurs Unii Europejskiej na zorganizowanie międzynarodowego spotkania miast partnerskich. Organizatorzy postanowili doręczyć zaproszenia osobiście, pokonując łącznie 8607 km. Zagraniczni goście wręczyli ówczesnemu prezydentowi miasta – Januszowi Kotowskiemu- węgierskie drzewko, które wspólnie zasadzili na Placu Bema. W lipcu 2015 r. motocykliści z KTMTS Ostrołęka jadąc na Bałkany, odwiedzili miasto partnerskie Ostrołęki. Lipcowa wyprawa odbyła się pod patronatem i dzięki wsparciu Prezydenta Janusza Kotowskiego⁵¹.

Ostrołęka – Mosty (Białoruś, 2002 r.)

Mosty to białoruskie miasto położone w obwodzie grodzieńskim nad Niemnem, oddalone 50 km od Grodna, liczące ok. 16 tys. mieszkańców⁵². W Mostach rozwinął się przemysł spożywczy, maszynowy oraz drzewny⁵³. Największym przedsiębiorstwem zatrudniającym ponad 2000 osób jest spółka „Mostodrev” zajmująca się przeróbką drewna i produkcją mebli⁵⁴. W pobliżu Mostów znajdują się znane z literatury

⁴⁸ J. Kijowski, *Kalendarium najważniejszych wydarzeń z historii Ostrołęki i okolic (od czasów najdawniejszych do 2007 r.)*, Ostrołęka 2008.

⁴⁹ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_przedstawicieli_ostroleki_w_miescie_partnerskim_balassagyarmat (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁵⁰ <https://archiwum.moja-ostroleka.pl/goscie-z-wegier-w-ostrolece-zdjecia-i-wideo,1281388884,2.html> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁵¹ <https://radiooko.pl/motocyklisci-odwiedzili-balassagyarmat-miasto-partnerskie-ostroleki/> (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁵² [https://pl.wikipedia.org/wiki/Mosty_\(miasto\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mosty_(miasto)) (dostęp: 15.07.2024 r.).

⁵³ Tamże.

⁵⁴ <https://www.mostovdrev.by/> (dostęp: 15.07.2024 r.).

i poezji: Nowogródek (miejsce urodzin Adama Mickiewicza), jezioro Świtez i plenery Niemna opisywane przez Elizę Orzeszkową. Umowa o partnerskiej współpracy Miasta Mosty i Miasta Ostrołęki- Umowa w sprawie partnerstwa i dalszego rozwoju kontaktów gospodarczych i kulturalnych- została podpisana 17 sierpnia 2002 roku. Podmioty współpracujące to Miasto Ostrołęka oraz Powiatowy Komitet Wykonawczy Mostów⁵⁵. Zakres przedmiotowy współpracy obejmuje wspieranie działań mających na celu rozwój kontaktów gospodarczych pomiędzy podmiotami z terenu obu miast, udział przedstawicieli administracji i przedsiębiorców w imprezach promocyjnych i misjach gospodarczych celem prezentacji i wymiany ofert gospodarczych, wzajemną wymianę doświadczeń w zakresie: funkcjonowania administracji samorządowej oraz jej jednostek organizacyjnych, oświaty, kultury i sportu, spraw socjalnych i ochrony środowiska⁵⁶.

Największym wspólnie zrealizowanym dotychczas projektem było utworzenie miniparków technologicznych w Ostrołęce oraz w Mostach, sfinansowanych w dużej mierze z Funduszy Europejskich⁵⁷. W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska– Białoruś – Ukraina 2014 – 2020, Priorytet 2.2 Rozwój Infrastruktury ICT, Miasto Ostrołęka złożyło wnioszek pn. „Utworzenie Centrów Kompetencji Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych w Ostrołęce (Polska) i Mosty (Białoruś)⁵⁸”. Partnerem projektu była Biblioteka Rejonowa w Mostach. W ramach projektu przewidziano działania infrastrukturalne polegające na zaadaptowaniu wschodniego skrzydła dworca kolejowego w Ostrołęce na potrzeby Centrum Kompetencji Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych w Ostrołęce, wraz z remontem drogi dojazdowej oraz uporządkowaniem przyległego skweru. W ten sposób powstało Multicentrum, zlokalizowane przy ul. Dworcowej w Ostrołęce⁵⁹. Partner z Białorusi – Rejonowa Biblioteka w Mostach, zrealizował remont pomieszczeń, które zostały przeznaczone na Centrum Kompetencji Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych w Mostach. Grupę docelową w projekcie stanowiły dzieci i młodzież, ale część modułów przeznaczona jest także do wykorzystywania przez osoby dorosłe, w tym seniorów, oraz do prowadzenia warsztatów i zajęć międzypokoleniowych.

Ostrołęka – Pryluky (Ukraina, 2006 r.)

Miasto Pryluky leży w północno-środkowej części Ukrainy, na południu Obwodu Czernihów, nad rzeką Udai i jest oddalone o ok. 135 km od Kijowa⁶⁰. Pryluky

⁵⁵ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁵⁶ Tamże.

⁵⁷ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/multicentrum_na_stacji (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁵⁸ Raport Swarmcheck *Strategia edukacji opartej na ICT regionów transgranicznych Polski i Białorusi* w ramach projektu PL-BY-UA 2014-2020 sfinansowanego przez Unię Europejską.

⁵⁹ <https://multicentrum-ostroleka.pl/projekt/> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶⁰ <https://pjp-eu.coe.int/comus/pryluky-ukraine.html> (dostęp: 3.08.2024 r.).

zamieszkiwane są przez ok. 55 tys. osób⁶¹. Miasto stanowi ośrodek administracyjny, gospodarczy i kulturalny powiatu Pryluki. Jest także centrum przemysłowym regionu. W mieście rozwinął się przemysł maszynowy, chemiczny, materiałów budowlanych, drzewny oraz lekki, gdzie dominuje przemysł lekki, spożywczy, tytoniowy, wydobywczy, poligraficzny i samochodowy⁶². Umowę o współpracy partnerskiej Ostrołęki z Miastem Pryluki na Ukrainie podpisali 30 marca 2006 r. ówczesny Prezydent Ostrołęki – Ryszard Załuska oraz ówczesny Mer Miasta Pryluki – Jurij Berkut⁶³. Podmioty współpracujące to Miasto Ostrołęka i Miasto Pryluki, a zakres przedmiotowy współpracy obejmuje: wspieranie działań mających na celu rozwój kontaktów gospodarczych pomiędzy podmiotami z terenu obu miast, udział przedstawicieli administracji i przedsiębiorców w imprezach promocyjnych i misjach gospodarczych celem prezentacji i wymiany ofert gospodarczych, wzajemną wymianę doświadczeń w zakresie: funkcjonowania administracji samorządowej oraz jej jednostek organizacyjnych, oświaty, kultury i sportu, spraw socjalnych oraz ochrony środowiska⁶⁴.

W dniach 16-18 września 2019 r. w Ostrołęce gościła delegacja z Pryluk w składzie: ówczesna Burmistrz Olha Popenko, jej zastępca Ruslan Kotliar oraz szefowie dwóch miejskich spółek: Vyacheslav Khort i Gavrysh Andriy. 17 września 2019 r. w Urzędzie Miasta gości uroczystie przyjął ówczesny Prezydent Miasta Ostrołęki Łukasz Kulik wraz z ówczesnymi: Przewodniczącym Rady Miasta Wojciechem Zarzyckim, Wiceprzewodniczącym Jakubem Frydrykiem i pozostałymi przedstawicielami Urzędu Miejskiego. W kręgu zainteresowań delegacji znalazły się przede wszystkim zagadnienia związane z gospodarką komunalną Ostrołęki, a szczególnie gospodarka wodna i gospodarka odpadami. Delegacja zwiedziła spółki: Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Ostrołęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o., a także ostrołęcki park wodny i jedno z przedszkoli. Ogromny entuzjazm gości wzbudziła informacja o darmowej komunikacji miejskiej w Ostrołęce⁶⁵.

Współpraca Ostrołęki z Prylukami została wzmożona w 2022 r. w odpowiedzi na rosyjską inwazję na terytorium Ukrainy⁶⁶. W dniu 7 lutego 2023 r. Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę nr 695/LXXVI/2023 w sprawie udzielenia pomocy mia-

⁶¹ Tamże.

⁶² <https://en.wikipedia.org/wiki/Pryluki> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶³ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_gosci_z_miasta_partnerskiego_pryluki (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶⁴ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶⁵ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_gosci_z_miasta_partnerskiego_pryluki (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶⁶ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wspieramy_pryluki_w_ukrainie (dostęp: 3.08.2024 r.).

stom partnerskim Pryluki, Izjasław (Zasław), Sokal w Ukrainie⁶⁷ w związku z inwazją na Ukrainę. Pomoc wskazana w uchwale obejmuje formę rzeczową w postaci m.in. środków pierwszej pomocy, wyposażenia osobistego, artykułów spożywczych oraz przemysłowych⁶⁸. W czerwcu 2023 r. w związku ze zburzeniem tamy w mieście Nowa Kachowka na Ukrainie, na podstawie powyższej uchwały, na placu Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Ostrołęki została zorganizowana i przeprowadzona zbiórka żywności oraz artykułów higieny osobistej⁶⁹. Następnie, wspólnie z miastem partnerskim Sokal zorganizowano transport, aby pilnie dostarczyć zebrane dary osobom potrzebującym.

Ostrołęka – Lagodekhi (Gruzja, 2009 r.)

Lagodekhi to miasto położone w północno-wschodniej Gruzji, w regionie Kachetia, oddalone o 5 km od granicy z Azerbejdżanem⁷⁰. Zamieszkuje je ok. 6 tys. osób. Miasto leży u podnóża Parku Narodowego Lagodekhi, położonego na terenach Wysokiego Kaukazu, na wysokości od 400 do 3500 m n.p.m. Na terenie dzisiejszego parku w 1912 r. został założony rezerwat, który powstał dzięki Ludwikowi Młokosiewiczowi - Polakowi, który chciał objąć ochroną występujące tam bogate i zróżnicowane przyrodniczo tereny⁷¹.

List intencyjny o pragnieniu wzajemnej współpracy Miasta Ostrołęki z Municipalitytem Lagodekhi został podpisany dnia 27 maja 2009 r.⁷². W publicznie dostępnych zasobach nie występują inne informacje na temat projektów realizowanych w ramach tej współpracy.

Ostrołęka – Kemer (Turcja, 2016 r.)

Kemer to miasto w południowo-zachodniej Turcji, położone w prowincji Antalya nad Morzem Śródziemnym. To znany nadmorski kurort na Riwierze Tureckiej, który słynie głównie z uprawy owoców granatu⁷³ oraz jeden z najważniejszych ośrodków tureckiej turystyki. Każdego roku miasto to odwiedza nawet kilkaset tysięcy turystów, gdyż poza dostępem do morza, można tam również odwiedzić takie miejsca, jak ruiny starożytnych miast Phaselis, Idryos i Olympos, szczyt Chimere – tzw. miejsce wiecz-

⁶⁷ <https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/12781/uchwala-nr-695-lxxvi-2023> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁶⁸ Raport o stanie miasta Ostrołęki za 2023 rok, s. 12.

⁶⁹ Tamże.

⁷⁰ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁷¹ <https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/projekt-rewitalizacji-dendrium-mlokosiewicza-w-gruzji> (dostęp: 3.08.2024 r.).

⁷² Raport badawczy *Współpraca międzynarodowa miast polskich*, [w:] *Badania i raporty* nr 3/2016 Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, s. 42.

⁷³ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kemer> (dostęp: 8.08.2024 r.).

nego ognia, szczyt Tahtalı Dağı, kanion Göynük, zatokę Adrasan, czy jaskinie Beldibi i Molly Hole⁷⁴. Miasto zamieszkuje ok. 19 tys. osób.

Umowę partnerską pomiędzy Ostrołęką a Kemer podpisano 6 września 2016 r. – ze strony Ostrołęki sygnował ją ówczesny Prezydent Miasta Ostrołęki – Janusz Kotowski, a ze strony Kemer – ówczesny Wiceburmistrz Miasta Kemer – Kemal Yüksel⁷⁵. Podpisanie umowy odbyło się w ramach wizyty przedstawicieli tureckich w Ostrołęce we wrześniu 2016 r. W październiku 2017 r. odbyła się rewizyta przedstawicieli Ostrołęki – urzędników miejskiego ratusza oraz członków Rady Miasta Ostrołęki, którzy przez około tydzień odbywali delegację w Kemer, która to wizyta miała na celu zacieśnienie współpracy między Ostrołęką a Kemer⁷⁶. Niedługo potem, bo już w listopadzie 2017 r. Ostrołękę odwiedziła delegacja nauczycieli oraz osób związanych z oświatą z Kemer i Antalyi⁷⁷. Wśród gości znalazł się dyrektor tamtejszego wydziału oświaty Derviş Tatar, dyrektor jednej ze szkół zajmujących się turystyką, manager kilku placówek oświatowych oraz nauczyciele z dwóch innych szkół⁷⁸. Grupa spotkała się w ostrołęckim ratuszu z władzami miasta, przedstawicielami wydziałów Urzędu Miasta oraz radnymi Miasta Ostrołęki. Ostrołękę reprezentowali również przedstawiciele Zespołu Szkół nr 5 w Ostrołęce, na czele z ówczesnym dyrektorem Waldemarem Salisem oraz nauczycielką języka angielskiego Haliną Bartłoszewską, która koordynowała wiele projektów międzynarodowych, w tym współpracę ze szkołami partnerskimi w Turcji⁷⁹. Głównym tematem rozmów była edukacja, ponieważ Turcja była właśnie w trakcie reformy oświatowej wprowadzającej gimnazja. Poza opisanymi powyżej spotkaniami w przestrzeni publicznej nie występują inne informacje na temat tej polsko-tureckiej współpracy, domniemywać więc można, że nie odbyły się inne inicjatywy w ramach tego partnerstwa.

Ostrołęka – Asker (Norwegia, 2019 r.)

Asker to norweska miejscowość położona w regionie Akershus. Miasto zostało założone w 1837 r., a obecnie zamieszkuje je ok. 50 tys. osób⁸⁰. Asker zlokalizowane jest ok. 25 kilometrów od stolicy Norwegii, Oslo⁸¹. Jest to cel podróży wielu turystów, gdyż nad znajdującym się tam jeziorem Semsvannet, podziwiać można malowniczy wodospad.

⁷⁴ Tamże.

⁷⁵ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/nowy_partner_ostroleki (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁷⁶ <https://www.eostroleka.pl/ostroleccy-urzednicy-z-wizyta-w-kemer-zdjecia,art62480.html> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁷⁷ <https://www.moja-ostroleka.pl/art/1511772451/turecka-delegacja-z-kemer-i-antalyi-w-ostrolece-zdjecia> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁷⁸ Tamże.

⁷⁹ Tamże.

⁸⁰ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Asker> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸¹ Tamże.

Współpracę partnerską Ostrołęki z Asker miał zainicjować Jacek Łuba - Radny Rady Miasta Ostrołęki VIII kadencji (2019-2024), który nawiązał kontakt z władzami tej miejscowości. Jacek Łuba w wywiadzie z serwisem internetowym „Moja Ostrołęka” o planowanej współpracy z Asker w lipcu 2019 r. mówił tak: *Z wóldarzami gminy Asker byłem w kontakcie już od dłuższego czasu i kiedy zostałem radnym miasta Ostrołęki, stwierdziłem, że warto nawiązać oficjalną współpracę, wymienić się dobrymi pomysłami i spostrzeżeniami w kwestii funkcjonowania miast, być może także zaczerpnąć dobre wzorce. Władze Asker entuzjastycznie zareagowały na taką propozycję, a prezydent Ostrołęki Łukasz Kulik i sekretarz Aneta Gutowska-Grucelska również są pozytywnie nastawieni do tego projektu. Wszystko jest więc na dobrej drodze, by spotkać się osobiście*⁸². Poza powyższymi informacjami nie pojawiły się żadne inne oficjalne dane na temat współpracy, tak więc należy domniemywać, że współpraca ostatecznie nie została rozpoczęta.

Ostrołęka – Zasław (Ukraina, 2019 r.)

Zasław to miasto na Ukrainie, leżące w obwodzie chmielnickim nad rzeką Horyń. To jedno z najstarszych miast na Wołyniu, dawna rezydencja Ostrogskich- Zasławskich⁸³. Zamieszkuje je ok. 17 tys. osób. W mieście znajduje się wiele zabytków architektonicznych – zamki, pałace, kościoły, klasztory, synagogi⁸⁴.

Ostrołęka rozpoczęła oficjalną współpracę z Zasławiem pod koniec 2019 r., kiedy to 30 grudnia 2019 r. Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę nr 213/XXIII/2019 w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a miastem Zasław (Ukraina), a ówczesny Prezydent Miasta Ostrołęki – Łukasz Kulik i ówczesna Mer Miasta Zasław- Walentyna Kornijczuk zawarli umowę o partnerstwie i współpracy między Miastem Ostrołęką (Polska) i Miastem Zasławiem (Ukraina)⁸⁵.

Przedstawiciele miast zawarli wskazaną umowę mając na uwadze rozwój i umacnianie wzajemnych kontaktów opartych na respektowaniu zasad wolności, wyznai religijnych, jednakowych praw i obustronnych korzyści, będąc świadomymi wartości istnienia perspektyw współpracy⁸⁶. Ostrołękę i Zasław łączy wspólna historia związana z 5. Pułkiem Ułanów Zasławskich, który stoczył zwycięską bitwę w 1920 r. pod Zasławiem⁸⁷. Od 1921 r. 5. Pułk Ułanów Zasławskich stacjonował w Ostrołęce i zostawił po sobie żywą tradycję pielęgnowaną do dziś. Zarówno w Zasławiu, jak i w Ostrołęce znajdują się miejsca pamięci poświęcone Ułanom Zasławskim i działają stowarzysze-

⁸² <https://www.eostroleka.pl/nowe-miasto-partnerskie-ostroleki-pierwszy-kontakt-z-norweska-gmina-asker,art72893.html> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸³ [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zas%C5%82aw_\(Ukraina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zas%C5%82aw_(Ukraina)) (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸⁴ <https://www.ruinizamki.pl/kresy/zaslaw.html> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸⁵ <https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/7493/uchwala-nr-213-xxiii-2019> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸⁶ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸⁷ [https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Zas%C5%82awiem_\(1920\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Zas%C5%82awiem_(1920)) (dostęp: 8.08.2024 r.).

nia kultywujące tradycje 5. Pułku⁸⁸. Wspólna historia i przywiązanie do tradycji były podstawą do pogłębiania współpracy między społecznościami Ostrołęki i Zasławia. Przedstawiciele miast zadeklarowali wówczas wolę pogłębiania i umacniania przyjacielskich stosunków pomiędzy władzami i społecznościami obu miast, jak również różnymi instytucjami i sektorami działalności⁸⁹. Celem partnerskich stosunków jest także rozwój korzystnej współpracy w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej i edukacyjnej.

22 października 2022 r. do Zasławia dostarczono środki medyczne przekazane przez Ostrołękę w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę⁹⁰. Pomoc została udzielona na podstawie Uchwały Rady Miasta nr 609/LXVI/2022⁹¹ w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

Ostrołęka – Sokal (Ukraina, 2022 r.)

Sokal to miasto na Ukrainie, w obwodzie lwowskim, w rejonie czerwonogrodzkim, leżące nad Bugiem, około 20 km na wschód od granicy polsko-ukraińskiej. W Sokalu zamieszkuje ok. 20 tys. osób. To ośrodek przemysłu chemicznego, materiałów budowlanych i lekkiego. Miasto słynie z wielu zabytków architektonicznych, m.in. dworów, zamków, klasztorów, cerkwi i kościołów⁹². Wśród obywateli honorowych Sokala są Polacy: Kazimierz Badeni, Stanisław Starzyński, Michał Bobrzyński, Andrzej Potocki, Paweł Sapięcha czy Florian Ziemiałkowski⁹³.

Oficjalne relacje pomiędzy Ostrołęką a Sokalem rozpoczęto w maju 2022 r. 26 maja 2022 r. Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę nr 582/LXII/2022⁹⁴ w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między Miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a Miastem Sokal (Ukraina), a 24 sierpnia 2022 r. zawarto umowę między Sokalską Radą Miejską Obwodu Lwowskiego (Ukraina) a Radą Miasta Ostrołęki (Polska) o współpracy międzyregionalnej, którą podpisał ówczesny Prezydent Miasta Ostrołęki – Łukasz Kulik oraz ówczesny Burmistrz Miasta Sokala - Siergiej Kasjan⁹⁵. Przedmiotem umowy jest obopólnie korzystna dwustronna współpraca regionalna w dziedzinie gospodarki, rolnictwa, nauki, kultury, oświaty, sportu, ochrony zdrowia między Ostrołęką a Sokalem. Przedstawiciele miast zobowiązali się do promocji współpracy dwustronnej w zakresie: rozwoju współdziałania w różnych dziedzinach działalności

⁸⁸ <https://krs-pobierz.pl/stowarzyszenie-sympatykow-5-pulku-ulanow-zaslawskich-i504840> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁸⁹ <https://www.moja-ostroleka.pl/art/1664285599/zaslav-juz-oficjalnie-miastem-partnerskim-ostroleki-zdjecia> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁹⁰ https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/dostarczyliśmy_pomoc_medyczna_do_zaslavia (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁹¹ <https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/12017/uchwala-nr-609-lxvi-2022> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁹² <https://pl.wikipedia.org/wiki/Sokal> (dostęp: 8.08.2024 r.).

⁹³ Tamże.

⁹⁴ <https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/11609/uchwala-nr-582-lxii-2022> (dostęp: 10.08.2024 r.).

⁹⁵ Raport o stanie Miasta Ostrołęki za 2021 rok, s. 13.

gospodarczej; wymiany doświadczeń, wspierania i tworzenia warunków do współpracy różnych organów władzy Ukrainy i Polski, a także w organizacji spotkań pozarządowych; ochrony zdrowia i środowiska; wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju gospodarstw agroturystycznych; rozwoju turystyki międzyregionalnej; organizacji wspólnych wydarzeń z zakresu kultury i sportu; nauki i oświaty oraz współpracy kadry pedagogicznej i młodzieży szkolnej⁹⁶.

W ramach współpracy międzynarodowej, w dniach 6-9 lipca 2023 r., w Ostrołęce gościła delegacja młodzieży oraz ich opiekunowie z miasta Sokal⁹⁷. 7 lipca w Szkole Podstawowej nr 5 w Ostrołęce został rozegrany mecz towarzyski siatkówki Klubu Sportowego „Sokalska Młodzieżowa Szkoła” Sokolany z UKS Olimp Ostrołęka. Z kolei 9 lipca na bocznym boisku Stadionu Miejskiego został rozegrany mecz towarzyski piłki nożnej sokalskiej drużyny piłkarskiej "Arsenał - Sokal" z Klubem Sportowym NAREW. Głównym celem wizyty było zacieśnianie więzi między społecznością partnerskich miast w okresie konfliktu ukraińsko-rosyjskiego⁹⁸.

Na mocy wspomnianej już uchwały nr 695/LXXVI/2023 w sprawie udzielenia pomocy miastom partnerskim Pryluka, Izjasław (Zasław), Sokal w Ukrainie, miasto Ostrołęka przekazało pomoc rzeczową w postaci środków pierwszej pomocy, wyposażenia osobistego, artykułów spożywczych, artykułów przemysłowych oraz osobowej, w szczególności poprzez organizację zbiórek oraz zakup i transport produktów, na które przedstawiciele miast partnerskich Pryluka, Izjasław, Sokal, zgłosili zapotrzebowanie⁹⁹.

Ostrołęka – Warasz (Ukraina, 2024 r.)

Warasz to miasto na Ukrainie, leżące w obwodzie rówieńskim, nad rzeką Styr. Miasto zamieszkuje ok. 40 tys. osób¹⁰⁰. W tej miejscowości znajduje się jedna z czterech elektrowni jądrowych funkcjonujących na Ukrainie - Rówieńska Elektrownia Jądrowa¹⁰¹. Warasz jest ośrodkiem przemysłu spożywczego.

Partnerstwo między Ostrołęką a Waraszem to najnowsza współpraca, jakiej podjęła się Ostrołęka – rozpoczęto ją oficjalnie w 2024 r. W dniu 31 stycznia 2024 r. Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę nr 827/XCII/2024 w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a miastem Warasz (Ukraina), a ówczesny Prezydent Miasta Ostrołęki – Łukasz Kulik oraz ówczesny Burmistrz miasta Warasz– Oleksandr Menzul, zawarli umowę o partnerstwie i współpracy pomiędzy Miastem Ostrołęka (Polska) i Miastem Warasz (Ukraina)¹⁰². W pre-

⁹⁶ Uchwała Rady Miasta Ostrołęki nr 582/LXII/2022.

⁹⁷ Raport o stanie Miasta Ostrołęki za 2023 rok, s. 12.

⁹⁸ <https://www.mosir.ostroleka.pl/zapraszamy-na-objekty-mosir-25/> (dostęp: 10.08.2024 r.).

⁹⁹ Raport o stanie Miasta Ostrołęki za 2023 rok, s. 191.

¹⁰⁰ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Warasz> (dostęp: 10.08.2024 r.).

¹⁰¹ https://pl.wikipedia.org/wiki/R%C3%B3wie%C5%84ska_Elektrownia_J%C4%85drowa (dostęp: 10.08.2024 r.)

¹⁰² <https://doc.varash-rada.gov.ua/images/doc/rada/2024/dod1-2325.pdf>

ambule umowy wskazano, że „*mając na uwadze rozwój i umacnianie wzajemnych kontaktów opartych na respektowaniu zasad wolności, wyznań religijnych, jednakowych praw i obustronnych korzyści, będąc świadomymi wartości istnienia perspektyw współpracy, przystąpiono do zawarcia umowy o partnerstwie i współpracy, traktując fakt jej zawarcia, jako prawdziwy wkład w powstaniu Wspólnej Europy. Niewielka odległość jaka dzieli miasto Warasz od granicy Polski jak również fakt prowadzenia działalności w zakresie produkcji energii sprzyjać będzie realizacji wspólnych projektów transgranicznych, wymianie doświadczeń w zakresie efektywnego zarządzania i dysponowania zasobami własnymi, a także budowaniu relacji na gruncie promocji gospodarczych i biznesowych. Podobieństwa kulturowe i wspólny światopogląd pozwolą na udział w zagranicznej mobilności zawodowej lub realizacji projektów edukacyjnych. Strony deklarują wolę pogłębiania i umacniania przyjacielskich stosunków pomiędzy władzami i społecznościami obu Miast, jak również różnymi instytucjami i sektorami działalności. Zważając na powyższe celem nawiązania partnerskich stosunków jest także rozwój korzystnej współpracy w dziedzinie gospodarczej, społecznej, kulturalnej i edukacyjnej*¹⁰³.

*W dniach 15-16 lipca 2024 r. w mieście Warasz odbyło się spotkanie robocze, mające na celu przygotowanie porozumienia o partnerstwie miast Warasz i Ostrołęki. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele miasta Ostrołęki: Marek Żyjewski i Svitlana Hryhola. Program wizyty obejmował spotkania z burmistrzem, radnymi oraz dyrektorami działów i jednostek organizacyjnych, a także odwiedzenie historycznych miejsc polsko-ukraińskich i Rowieńskiej Elektrowni Jądrowej. Rozmawiano także o planowaniu wspólnych projektów w ramach programu Interreg, obejmujących edukację, kulturę, zdrowie, rehabilitację oraz zarządzanie kryzysowe*¹⁰⁴.

Podsumowanie

W Biuletynie Informacji Publicznej na oficjalnej stronie Urzędu Miasta Ostrołęki można przeczytać: *Władze samorządowe Ostrołęki mając na uwadze rozwój miasta uznają kontakty zagraniczne za stosunkowo ważny kierunek polityki. Inicjatywy i działania podejmowane w tym zakresie przyczyniają się do budowania Zjednoczonej Europy, umożliwiają kulturalne i gospodarcze zbliżenie pomiędzy lokalnymi samorządami oraz zdobywanie doświadczeń we wszystkich dziedzinach życia społeczno-gospodarczego. Przedmiotem powyższych działań jest nawiązywanie i pogłębianie wzajemnej współpracy gospodarczej i społeczno-kulturalnej, aby stworzyć korzystne warunki do ożywiania i utrwalania wzajemnych kontaktów i zbliżyć się poprzez to do mechanizmów i norm rynku międzynarodowego. Poprzez inicjowanie współpracy miasto dąży do stworzenia korzystnych warunków rozwoju w zakresie*

¹⁰³ Uchwała Rady Miasta Ostrołęki nr 827/XCII/2024 w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a miastem Warasz (Ukraina).

¹⁰⁴ Odpowiedź na wniosek o udostępnienie informacji publicznej z dnia 25 czerwca 2024 r. nr ORK.1431.91.2024.

gospodarki, przemysłu, handlu i usług, nauki, techniki, kultury, sportu i kształcenia. Następnym elementem polityki zagranicznej miasta jest wymiana doświadczeń w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, wymiana młodzieży oraz organizowanie wspólnych przedsięwzięć dla przedsiębiorców w celu zaprezentowania towarów i usług oraz stwarzanie korzystnych warunków wzajemnej wymiany handlowo-towarowej. Współpraca partnerska z innymi miastami zagranicznymi ma na celu realizację idei wspólnego rozwiązywania problemów lokalnych. Realizacja powyższych założeń przejawiać się będzie poprzez następujące działania:

- kontynuowanie i dalszy rozwój kontaktów z krajami Unii Europejskiej,
- realizacja przedsięwzięć z wykorzystaniem funduszy europejskich i środków partnerów zagranicznych,
- zdobywanie europejskich środków UE jako czynnik przyczyniający się do rozwoju miasta,
- promowanie ofert współpracy miasta poza granicami kraju w celu przyciągnięcia kapitału,
- współpraca ze środowiskami polonijnymi,
- wspieranie i tworzenie nowych możliwości rozwoju gospodarczego miasta,
- inicjowanie działań związanych z pobudzeniem aktywności gospodarczej miasta poprzez wspieranie i rozwój kontaktów międzynarodowych¹⁰⁵.

Zauważyć należy jednak brak konsekwencji i regularności dotychczasowych władz miasta w zadeklarowanych działaniach. Informacje umieszczone na różnych stronach internetowych prowadzonych przez miasto, czy też w serwisach społecznościowo– medialnych są niespójne. Opublikowane dane są niekompletne, często również nieaktualne, co niestety nie wpływa pozytywnie na postrzeganie współprac partnerskich, jako czegoś wartego zwrócenia szczególnej uwagi. Mimo, że miasto prowadzi lub prowadzi dwanaście współprac, tylko nieliczne z nich są rzeczywiście realizowane. W niektórych przypadkach, co trzeba stwierdzić z przykrością, partnerstwo rozpoczyna i kończy się wyłącznie na etapie wymiany dokumentów.

Opisywane współprace mają duży potencjał i stanowią bardzo dobry punkt wyjścia dla dalszego zagranicznego rozwoju miasta. Umieędzynarodowienie Ostrołki zarówno w kontekście Unii Europejskiej, Europy czy całego świata, to szansa na rozwój gospodarczy, turystyczny i kulturalny miasta, z której z pewnością warto skorzystać. Władze miasta powinny skupić się przede na konsekwentnym realizowaniu działań, których się podjęły oraz na promocji inicjatywy miast partnerskich wśród mieszkańców– bez tego bowiem projekty te tracą sens. Zapoznanie ostrołęczan i ostrołęczanek z miastami partnerskimi wskazanymi powyżej, powinno opierać się na spójnych i rzetelnych – przede wszystkim aktualnych i uporządkowanych informacjach dostępnych na stronach internetowych miasta oraz na zaznaczaniu występowania partnerstw w przestrzeni publicznej – komunikaty, plakaty, skwery, place, pomniki, tablice informacyjne, spotkania online i wyjazdy studyjne, wydarzenia kulturalne, edukacyjne i sportowe.

¹⁰⁵ <https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie> (dostęp: 12.08.2024 r.).

Wskazane umowy zawarto co do zasady na okres pięciu lat i zobowiązano się w nich do uzgadniania, nie rzadziej niż raz w roku, protokołów wykonawczych oraz dokonywania oceny wyników współprac. Dokumenty te nie są publikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Ostrołęki. Docenić należy jednak bardzo obszerne i przejrzyste rokrocznie przygotowane raporty o stanie miasta Ostrołęki, które są źródłem wielu cennych informacji.

W niniejszym artykule podjęto próbę scharakteryzowania i podsumowania współprac z miastami partnerskimi Ostrołęki, co może stanowić punkt wyjścia do dalszych rozważań na temat ich przyszłości. Artykuł ten powstał także w celu uhonorowania jubileuszowej 30. rocznicy współpracy z pierwszym miastem partnerskim Ostrołęki – z Meppen – oraz zainspirowania odbiorców do zwrócenia uwagi na pozostałe miasta partnerskie.

Bibliografia

I. Źródła drukowane

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483).
- Statut Miasta Ostrołęki uchwalony Uchwałą Nr 510/LVIII/2006 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Ostrołęki.
- Uchwała nr 827/XCII/2024 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a miastem Warasz (Ukraina).
- Uchwała Nr 213/XXIII/2019 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a miastem Zaslav (Ukraina).
- Uchwała nr 582/LXII/2022 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej między Miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a Miastem Sokal (Ukraina).
- Uchwała nr 476/LII/2006 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 30 marca 2006 r. w sprawie podjęcia współpracy partnerskiej ze społecznością lokalną miasta Pryluky.
- Umowa z dnia 26 września 2006 r. w sprawie partnerstwa - załącznik do Uchwały nr 476/LII/2006 między Miastem Ostrołęka (Rzeczpospolita Polska) a Miastem Pryluky (Ukraina) w sprawie partnerstwa i rozwoju kontaktów gospodarczych i kulturalnych.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1990 r. Nr 16, poz. 95).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych.

II. Źródła elektroniczne (dostęp: 1.10.2024 r.)

<https://bip.um.ostroleka.pl/artykuly/65/miasta-partnerskie>

https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie

https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie/p/2

<https://www.eostroleka.pl/ostroleka-warasz-wspolpraca-2024,art108468.html>

<https://www.ccre.org/>

<https://www.miasta.pl/strony/rada-gmin-i-regionow-europy-cemr>

https://web.archive.org/web/20160305002648/http://www.miasta-polskie.pl/aktualnosc-178-europejski_kongres_obywatelstwa_i_miast.html

<https://www.miasta.pl/strony/wspolpraca-miast-partnerskich>

<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1670673851/ostroleckie-zagadki-gdzie-mijamy-taka-tablice>

<https://ostroleka.naszemiasto.pl/ostroleka-ma-na-ukrainie-miasto-partnerskie-zaslav/ar/c1-9015703>

<https://to.com.pl/miasta-partnerskie-ostroleki/ar/6234974>

<https://www.eostroleka.pl/nowe-miasto-partnerskie-ostroleki-pierwszy-kontakt-z-norweska-gmina-asker,art72893.html>

https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie/a/25-lecie_partnerstwa_meppen_i_ostroleki

<https://to.com.pl/ostroleka-bedzie-miec-kolejne-miasto-partnerskie-to-ukrainski-zaslav/ar/c1-14664055>

https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/multicentrum_na_stacji

<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1568811461/most-w-meppen-imienia-ostroleki-zdjecia>

<https://pryluky.cg.gov.ua/index.php?tp=main>

<https://alytus.lt/>

<https://balassagyarmat.hu/varosi-sportintezmenyek/>

<https://www.meppen.de/>

<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1511772451/turecka-delegacja-z-kemer-i-antalyi-w-ostrolece-zdjecia>

<https://www.eostroleka.pl/ostroleccy-urzednicy-w-turcji-wiemy-ile-kosztowala-ta-delegacja,art62800.html>

https://www.ostroleka.pl/miasto/aktualnosci_miejskie/a/delegacja_z_turcji_w_ostrolece

<https://www.eostroleka.pl/ostroleccy-urzednicy-z-wizyta-w-kemer-zdjecia,art62480.html>

<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1507287203/urzednicy-ratusza-i-radni-z-wizyta-w-kemer-wyjazd-owiany-tajemnica-zdjecia>

<https://to.com.pl/ostroleka-bedzie-wspolpracowac-z-miastem-w-turcji/ar/10599864>

<https://www.meppen.de/portal/seiten/partnerschaftskomitee-ostroleka-900000134-24701.html>

<https://www.eostroleka.pl/kiedys-to-bylo-przyjazn-ostroleki-i-meppen-zdjecia,art82220.html>

<https://to.com.pl/ostrolekameppen-delegacja-z-partnerskiego-miasta-w-niemczech-w-ostrolece-25052022-zdjecia/ar/c1-16360219>
<https://www.ostroleka.pl/ostroleka-ma-swoj-most-w-meppen-zdjecia,art73922.html>
<https://psnjin.lomza.pl/2023/06/21/i-miedzyszkolny-konkurs-wiedzy-o-miescie-partnerskim-meppen/>
<https://www.yumpu.com/de/document/read/68772716/emsblick-meppen-heft-63>
<https://www.emsblick.news/>
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Warasz>
<https://www.mosir.ostroleka.pl/zapraszamy-na-objekty-mosir-25/>
<https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/11609/uchwala-nr-582-lxii-2022>
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Sokal>
<https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/12017/uchwala-nr-609-lxvi-2022>
https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/dostarczyliśmy_pomoc_medyczna_do_zaslawia
<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1664285599/zaslav-juz-oficjalnie-miastem-partnerskim-ostroleki-zdjecia>
<https://krs-pobierz.pl/stowarzyszenie-sympatykow-5-pulku-ulanow-zaslawskich-i504840>
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Zas%C5%82awiem_\(1920\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_pod_Zas%C5%82awiem_(1920))
<https://bip.um.ostroleka.pl/uchwala/7493/uchwala-nr-213-xxiii-2019>
<https://www.ruinyizamki.pl/kresy/zaslav.html>
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Zas%C5%82aw_\(Ukraina\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zas%C5%82aw_(Ukraina))
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Asker>
<https://www.moja-ostroleka.pl/art/1511772451/turecka-delegacja-z-kemer-i-antalyi-w-ostrolece-zdjecia>
https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/nowy_partner_ostroleki
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Kemer>
<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/projekt-rewitalizacji-dendrium-mlokosiewiczza-w-gruzji>
https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wspieramy_pryluki_w_ukrainie
https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_gosci_z_miasta_partnerskiego_pryluki
<https://en.wikipedia.org/wiki/Pryluki>
<https://pjp-eu.coe.int/comus/pryluki-ukraine.html>
<https://www.mostovdrev.by/>
[https://pl.wikipedia.org/wiki/Mosty_\(miasto\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mosty_(miasto))
<https://multicentrum-ostroleka.pl/projekt/>
<https://www.ostroleka.pl/um/bip/index.php?id=miastapartnerskie.cafelandia>
https://archiwumbip.um.ostroleka.pl/index.php?id=miasto.polityka_zagraniczna
<https://radiooko.pl/motocyklisci-odwiedzili-balassagyarmat-miasto-partnerskie-ostroleki/>
<https://archiwum.moja-ostroleka.pl/goscie-z-wegier-w-ostrolece-zdjecia-i-wideo,1281388884,2.html>
https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_przedstawicieli_ostroleki_w_miescie_partnerskim_balassagyarmat

- <https://www.slo2.pl/aktualno%C5%9Bci/25-strona-g%C5%82%C3%B3wna/582-obchody-650-lecia-miasta-ostro%C5%82%C4%99ki.html>
- https://www.ostroleka.pl/miasto/aktualnosci_miejskie/a/wizyta_gosci_z_meppen-2
- <https://www.yumpu.com/de/document/read/68772716/emsblick-meppen-heft-63>
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Olita>
- https://www.ostroleka.pl/miasto/miasta_partnerskie/a/alytus
- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Meppen>
- <https://www.roechling.com/de/industrial/haren>
- https://www.ostroleka.pl/aktualnosci/a/wizyta_gosci_z_meppen
- <https://www.meppen.de/portal/seiten/brueckenprojekte-900000434-24701.html>
- <https://to.com.pl/ostrolekameppen-delegacja-z-partnerskiego-miasta-w-niemczech-w-ostrolece-25052022-zdjecia/ar/c1-16360219>
- <https://www.meppen.de/portal/seiten/begegnungen-in-meppen-900000198-24701.html>
- <https://www.emsland.com/urlaub/sehenswertes/details/speichersee-geeste>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Miasta_partnerskie
- <https://otwock.pl/miasta-partnerskie>
- <https://www.miasta.pl/strony/rada-gmin-i-regionow-europy-cemr>
- <https://uclg.org/>
- <https://www.miasta.pl/strony/rada-gmin-i-regionow-europy-cemr>
- https://ec.europa.eu/enrd/enrd-static/networks-and-networking/eu-organisations/eu-organisations/pl/council-of-european-municipalities-and-regions_pl.html
- <https://www.ccre.org/>
- <https://bip.um.ostroleka.pl/artykul/206/15281/raport-o-stanie-miasta-ostroleki-za-2023-rok>
- <https://bip.um.ostroleka.pl/artykul/206/11601/raport-o-stanie-miasta-ostroleki-za-2021-rok>

III. Opracowania

- Behr J., *Gmina jako podmiot administracji świadczącej w zakresie usług niematerialnych*, Wrocław 2019.
- Brozura informacyjna Wspólnie dla przyszłej Europy: Tworzenie tematycznych sieci miast bliźniaczych, przygotowana przez Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich w 2008 r.*
- Dąbrowski L. S., *Idea miast partnerskich a jej znaczenie dla rozwoju współczesnych miast – perspektywa geograficzna. Przykład Leszna*, [w:] *Współczesne problemy i kierunki badawcze w geografii*. T. 8, Kraków 2020.
- Góralczyk W., Sawicki S., *Państwa jednolite i złożone*, [w:] *Prawo międzynarodowe publiczne w zarysie*, Warszawa 2020.
- Kijowski J., *Kalendarium najważniejszych wydarzeń z historii Ostrołki i okolic (od czasów najdawniejszych do 2007 r.)*, Ostrołęka 2008.

Parszewski K., *Współdziałanie z regionami innych państw samorządu terytorialnego na przykładzie miasta Ostrołęki*, „Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego” 2006, nr XX.

Raport badawczy Współpraca międzynarodowa miast polskich, „Badania i raporty” 2016, nr 3.

Raport Swarmcheck *Strategia edukacji opartej na ICT regionów transgranicznych Polski i Białorusi w ramach projektu PL-BY-UA 2014-2020 sfinansowanego przez Unię Europejską*.

Rosiński R., *Istota i struktura dochodów miast na prawach powiatu w Polsce w latach 2000-2009*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2011, nr 73.

Zu besuch in der polnischen Partnerstadt Ostroleka, „Embslick Meppen” 2024, nr 63.

Streszczenie

Ideą miast partnerskich jest prowadzenie współpracy między przedstawicielami i instytucjami miast z całego świata, która ma na celu wymianę doświadczeń społecznych, ekonomicznych, kulturalnych i edukacyjnych. Jubileusz 30-lecia nawiązania pierwszej współpracy przez miasto Ostrołękę (Ostrołęka – Meppen, 1994 r. – 2024 r.) skłania do refleksji nad dotychczasowym umiędzynarodowionym rozwojem miasta. Celem artykułu jest scharakteryzowanie oraz podsumowanie działań w ramach współprac podjętych dotychczas przez miasto Ostrołękę, ich ocena oraz sugestia działań na przyszłość. Analiza w postaci niniejszego artykułu powstała, aby uhonorować pierwszą nawiązaną przez miasto współpracę, oraz aby zachęcić wszystkich mieszkańców i mieszkanki Ostrołęki i okolic do zaangażowania się w projekty międzynarodowe.

Summary

The idea of town twinning is to conduct cooperation between representatives and institutions of the cities all around the world in order to exchange social, economic, cultural and educational experiences. The 30th anniversary of the first cooperation by the city of Ostroleka (Ostroleka - Meppen, 1994 - 2024) makes us reflect on the city's internationalised development to date. The aim of the article is to characterise and summarise the cooperation activities undertaken by the city of Ostroleka so far, to evaluate them and to suggest actions for the future. The analysis in the form of this article was created to honour the first cooperation undertaken by the city and to encourage all the residents of Ostroleka and its environs to become involved in international projects.

Słowa kluczowe: miasto partnerskie, Ostrołęka, współpraca, analiza, podsumowanie

Keywords: twin city, Ostroleka, cooperation, analysis, summary